

JAN KOCHANOWSKI

Pieśń XVII
(Niegodzien tego
ten świat
zawikłany...)

JAN KOCHANOWSKI
PIEŚNI, KSIĘGI WTÓRE

*Pieśń XVII*¹

Niegodzien tego ten świat zawikłany,
Aby miał na nim rozumem nadany²
Człowiek polegać, a swe szczęśliwości
Sadzić na jego płóchej odmienności³.

Co ma ten żywot, na co by bezpiecznie
Człowiek mógł kazać⁴? Niedługo kóniecznie⁵

---

¹W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Pieśniach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

²*nadany* (starop.) — obdarzony. [przypis redakcyjny]

³*płocha odmiennosc* — niespokojna zmienność. [przypis redakcyjny]

⁴*na co by bezpiecznie (...) mógł kazać* — na czym mógłby polegać bez zastrzeżeń. [przypis redakcyjny]

⁵*kóniecznie* — zaprawdę. [przypis redakcyjny]

Doniesie czasem⁶ pacholek do gęby,
A przedsię i w tym straci czasem zęby⁷.

Morze nie stoi nigdy, zawsze płynie:
Teraz kędzierze⁸ nastrzępi, w godzinie
Dnem wzgórze stanie, a ogromne wały⁹
Wysokich będą obłoków sięgały.

Cnota mój kompas¹⁰, który nie w pół nocy,
Ale w pół zbytków bije. Niech się smocy
I wszystko bydło Proteowe¹¹ jeży,
Łódź moja przedsię swym pędem pobieży.

---

⁶*czasza* (daw.) — płaski, ozdobny kielich. [przypis redakcyjny]

⁷*Doniesie czasem...* — aluzja do przysłowia gr., mającego też rzym. i pol. odpowiedniki, mówiącego, że wiele rzeczy leży między ustami a brzegiem pucharu. [przypis redakcyjny]

⁸*kędzierze* (starop.) — kędziory, do których porównano fale morskie. [przypis redakcyjny]

⁹*wał* (starop.) — fala. [przypis redakcyjny]

¹⁰*kompas* — tu: zegar (kompasem nazywano wówczas zegar słoneczny). [przypis redakcyjny]

¹¹*bydło Proteowe* — być może chodzi o foki Okeanosa, których pasterzem był Proteus (*Odyseja*, ks. IV). [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-wtore-piesn-xvii>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśni Jana Kochanowskiego księgi dwoje, Drukarnia Łazarzowa, Kraków, 1586

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Okładka na podstawie: Beauty and Bud-dy!, kabils@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na Prawo Sztuki (link na stronie Fundacji) [zawikłany...](#)